

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ต้องขังต่อการรักษาพยาบาลทาง การแพทย์ กรณีศึกษาทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ (เฉพาะผู้ป่วยใน)” ในครั้งนี้เป็นการ ศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) มีวิธีศึกษาดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยเป็นการศึกษา รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ วารสาร นิตยสาร เอกสาร สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ โครงการ ระเบียบและคำสั่ง และผลงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา และประกอบการศึกษาวิเคราะห์ต่อไป

2. การศึกษาวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ประกอบผลการศึกษาให้สมบูรณ์ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้ต้องขังป่วยที่ได้รับตัวไว้รักษาที่ทัณฑสถานโรงพยาบาล ราชทัณฑ์

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายที่จะศึกษาทั้งหมดคือ ผู้ต้องขัง ป่วยที่เข้ามารับการรักษาทางการแพทย์ และได้รับตัวไว้ที่ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ ซึ่ง เป็นผู้ต้องขังที่เป็นนักโทษเด็ดขาด และนักโทษระหว่าง ไม่จำกัดประเภทโทษและคดี โดยมี ผู้ต้องขังที่ได้รับตัวไว้รักษาที่ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ ดังนี้ เป็นผู้ต้องขังชาย จำนวน 172 คน และเป็นผู้ต้องขังหญิง จำนวน 50 คน รวมกลุ่มผู้ต้องขังตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 222 คน

ตารางที่ 3.1
ผู้ต้องขังป่วยที่รับตัวไว้รักษาทางการแพทย์
ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์

หอผู้ป่วย	จำนวนผู้ป่วย
1. จิตเวช	19
2. ศัลยกรรมชาย	55
3. อายุรกรรมชาย	35
4. เรื้อรัง	30
5. ภูมิคุ้มกันบกพร่อง	33
6. หอผู้ป่วยหญิง	50
รวม	222

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยได้สร้างแบบสอบถามมาจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่จะศึกษา ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะดังนี้

ส่วนที่ 1: สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องขังป่วย เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ ศาสนา และภูมิหลังที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ เป็นต้น

ส่วนที่ 2: สอบถามระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่รับตัวไว้รักษาทางการแพทย์ ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ เช่น การให้บริการ วิธีการรักษา ผลการรักษา ฯลฯ เป็นต้น

ส่วนที่ 3: สอบถามความต้องการและข้อเสนอแนะของผู้ต้องขัง ใช้แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended question) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

ส่วนที่ 4: สอบถามความพึงพอใจของผู้ต้องขังต่อการรักษาพยาบาลของทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเนื้อหาขอบเขตของการสร้างแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมในเรื่องที่จะศึกษา
2. สร้างแบบสอบถามและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหาแก้ไขปรับปรุงเพื่อความสมบูรณ์ก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เมื่อทำการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre - test) เพื่อหาความเที่ยงตรง จากผู้ต้องขังป่วยที่มารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยนอก ของทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ (ผู้ป่วยที่รักษาแล้วไม่ได้รับตัว) จำนวน 30 คน
4. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทดสอบความน่าเชื่อถือของเนื้อหา (Content Reliability) โดยใช้วิธีการของสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92
5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์แล้วไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากคณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังผู้อำนวยการทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ เพื่อผู้ศึกษาเข้าเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
2. ผู้ศึกษาแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้ใช้ดุลยพินิจ และความคิดเห็นอย่างอิสระในการตอบแบบสอบถาม โดยใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาทั่วไป โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. ผู้ศึกษาใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติต่าง ๆ
3. แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาได้ใช้มาตรฐานวัดแบบ Rating Scale ตามวิธีของ Likert โดยมีการวัด 5 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด

4. การให้คะแนนระดับการวัด

มากที่สุด = 5 คะแนน

มาก = 4 คะแนน

ปานกลาง = 3 คะแนน

น้อย = 2 คะแนน

น้อยที่สุด = 1 คะแนน

โดยใช้เกณฑ์การคำนวณจากการหาค่าพิสัยอันตรภาคชั้น จากสูตร

$$\text{พิสัย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$= \frac{4}{5}$$

$$= 0.8$$

ค่าเฉลี่ย	ความพึงพอใจ
4.24-5.00	ระดับมากที่สุด
3.43-4.23	ระดับมาก
2.62-3.42	ระดับปานกลาง
1.81-2.61	ระดับน้อย
1.00-1.80	ระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

$$P = \frac{\sum f \times 100}{N}$$

P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ/จำนวนคำตอบ

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

2. ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean)

$$= \frac{\sum fx}{N}$$

แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

f แทน จำนวนความถี่ของคำตอบ

x แทน ค่าของน้ำหนักในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N}}$$

S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

x แทน ค่าของน้ำหนักในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

การนำเสนอผลการศึกษา

สำหรับผลการศึกษา ผู้ศึกษาจะใช้วิธีนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย พร้อมทั้งสรุป อภิปรายผล และการเสนอแนะในประเด็นเนื้อหาที่คาดว่าจะประโยชน์